

НИН бр.3126, 25.11.2010

Аутор текста: редитељ Александар Мандић
(писмо поводом интервјуа у НИН-у бр.3125, 18.11.2010, „Близу митова падају главе“ интервју са Мирком Ковачем)

Доста!

И то смо дочекали, да нам српски етимолог из Ровиња, на ћирилици и чистом хрватском објасни како је реч “усташа”, ако је напише Добрица Ћосић, нешто похвално -комплимент уствари. То се данас не може продати ни Хрватима. Не могу више да гледам те мрзоносце, алкохолисане талентоиде, националне пензионере, глобалне провинцијалце, хистеријичне господје, песнике који ето морају да новинаре (да није Добрице били би академици), који нагрђивање Добрице Ћосића користе као лозинку.

Ко год хоће да мрда по културној позорници осећа се некако обавезан да за аудицију спреми једну батину за Ћосића. То му дође као нека улазница у српску културу. Не сећам се да га је неко похвалио јавно, то се не сме, није морално-политички подобно. Тутке гледамо ово јавно вешање на сред Теразија. Најгоре, углавном се не зна шта му се замера. Није више ни потребно да се пљување по Добрици некако објасни, подразумева се да је заслужио. Понекад се из бесомучних дерачина може разазнати да му се замера сто је био комуниста, па онда није, што је хвалио Милошевића, па онда га смењивао, што није био националиста, па онда јесте, што је Геџа и четник, (он, коме су четници поклали породицу). Надену му име Отац нације, па се онда спрдају као да је он себе тако назвао. Он је лично изазвао рат у Југославији! Запенили, запалили се јер Ћосић не реагује, замишљају га као боксерки цак. Али, има ли икога у нашем окружењу ко је прошао кроз крупније ломове и дилеме, ко их је болније и јавније поднео, ко је оцртао већи животни круг и ко се са својим заблудама и грешкама поштеније обрачунао.

Кажу “слаб писац”. Чита ли ико све ово што се код нас сада пише, објављује и награђује. Више писаца него читалаца и више награда него писаца? Које су то уопште димензије у односу на Ћосићеве књиге. И да његове књиге заиста не ваљају, шта онда? Да ли стварно те књиге толико сметају нашој култури? Не личе на српски филм, шта ли. Господи критичарима треба скренути пажњу да је о том опусу одржан симпозијум на Универзитету Ломоносов и да је тема била поређење са Толстојевим делом. Са Толстојем, у Русији. Кога интересују закључци тог скупа, нека се распита, биће изненадјења. Ако им смета Ломоносов, нека понуде своја дела Јејлу и Кембриџу да се упореде са Шекспиром. Може ли се заиста игнорисати чињеница да су његови ликови и приче постали део националног споменара, у народу коме читање није јача страна. Ћосић је најзначајније име наше генерације. Хтели су да га да чују и Михиз и Милосевиц и Дзиндјиц и Патријарх Павле и Венс и Овен и Изетбеговић и Шесел и Тудјман и Чомски и таксиста на вожњи до скупштине и сви остали који имају посла са нама. Било им је природно и потребно да га чују, када су се питали шта да чине, и наилазили су на човека који сумња, на песимисту који стрепи и тражи делање. И наишли су на једну ствар ретку код Срба, човека који уме пажљиво, дуго и лепо да слуша. Има ли ико ко му се обратио за помоћ а да му није помогао. Нека се јави, молим. Супротних примера - колико хоћете. Ето, зашто је Добрица омиљен. Номен ест омен иако он у Онога горе не верује. Ћосић је као онај орман на сред собе у Кишовој причи, на који јунакиња удари ма где кренула. Тако ове муве подрепарке ударају о њега било где да се упуте, па пошто главом налете на тврдо, шутирају и псују. Он јесте био и модел за оног песника у Кишовој духовитој сатири, али је сам за то пружио податке, то није била препрека да Киш постане академик и поред „свемоћи“ Оца нације.

Молим Вас, престанимо да се брукамо. Шта ће о нама мислити они који немају Добрицу а не воле нас. Ретко је наћи да га неко брани. То је тек невероватно. Слутим да је разлог кукавичлук. Неће нико да се подметне тој лавини која мени следи. Хвала на питању, нисам ја никакав јунак, ово је питање, не доброт, већ било каквог укуса. **Доста!**